

مقایسه چهار نوع دندان مصنوعی آکریلی از نظر سایش (مطالعه آزمایشگاهی)

دکتر مهشید بدری^۱ دکتر مجیدصادق پورشهاب^۲ دکتر محمد علی همتی^۳ مهندس ناصر ولایی^۴ دکتر علیرضا غفاری^۵

۱- عضو هیئت علمی بخش پروتزهای دندانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دندانپزشکی تهران

۲- استادیار بخش پروتزهای دندانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دندانپزشکی تهران

۳- متخصص پروتزهای دندانی، استادیار بخش پروتزهای متحرک دانشگاه شاهد

۴- عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات تالاسمی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۵- دندانپزشک

خلاصه:

سابقه و هدف: مقاومت به سایش دندان‌های آکریلی نقش مهمی در افزایش طول عمر پروتز کامل دارد. با توجه به عرضه دندان‌های آکریلی جدید و ادعای آنها بر کیفیت بیشتر و سازش کمتر و مقایسه مقاومت به سایش سه نمونه دندان مصنوعی ایرانی و مقایسه با یک نمونه خارجی این تحقیق انجام گردید.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه تجربی از ۴ نوع دندان آکریلی ایووکلاز ایتالیا، گلامر، اپل و B.Star که هر سه ایرانی می‌باشند استفاده شد. از هر نوع دندان آکریلی ۱۶ عدد دندان مولر انتخاب شد. ۸ نمونه از هر نوع دندان آکریلی تحت نیروی ۲ کیلوگرم در مجاورت بزاق مصنوعی به میزان ۵۰۰۰ دور و ۱۰۰۰۰ دور در مقابل مولت آلومینیوم اکساید مورد سایش قرار گرفتند. ۸ نمونه دیگر تحت نیروی ۴ کیلوگرم با همان شرایط مورد سایش قرار گرفتند. نتایج با آزمون ANOVA و تست تکمیلی مورد قضاوت آماری قرار گرفتند.

یافته‌ها: میزان سایش در مقابل مولت آلومینیوم اکساید و تحت نیروی ۲ کیلوگرم در ۵۰۰۰ دور برای دندان‌های آکریلی ایووکلاز، گلامر، اپل، B.Star به ترتیب (۰/۰۰۲۸ ± ۰/۰۰۹۷)، (۰/۰۰۳۷ ± ۰/۰۱۲۲)، (۰/۰۰۳۸ ± ۰/۰۱۲۰) و (۰/۰۰۳۰ ± ۰/۰۰۹۸) میلی‌گرم بود. همچنین در همین شرایط و در ۱۰۰۰۰ دور این ارقام به ترتیب (۰/۰۰۲۳ ± ۰/۰۱۲۳)، (۰/۰۰۴۲ ± ۰/۰۱۵۶)، (۰/۰۰۳۹ ± ۰/۰۱۴۷) و (۰/۰۰۲۹ ± ۰/۰۱۱۹) تغییر یافت که از لحاظ آماری تفاوتی بین گروه‌ها دیده نشد. ($P < 0/4$) با افزایش نیرو به چهار کیلوگرم در شرایط فوق نیز تفاوت بین گروه‌ها معنی‌دار نبود. ($P < 0/5$)

نتیجه گیری: بنظر می‌رسد که بین دندان‌های مصنوعی رایج ساخت داخل با نمونه خارجی از لحاظ میزان سایش در شرایط آزمایشگاهی تفاوت معنی‌داری دیده نمی‌شود.

کلید واژه‌ها: دندان مصنوعی، سایش دندانی، ایووکلاز

وصول مقاله: ۹۰/۱۱/۲۸ اصلاح نهایی: ۹۱/۱/۲۷ پذیرش مقاله: ۹۱/۲/۴

مقدمه:

اختلال در مفصل گیجگاهی فکسی و از دست دادن شکل دندان‌ها می‌باشد بسیار زیاد است و در میزان مدت زمان کارایی آن نقش اساسی را دارد.^(۳) کاهش ارتفاع عمودی صورت باعث افزایش میزان تحلیل ریح در ناحیه قدامی و در نتیجه مشکلات زیبایی می‌گردد.^(۱-۳) اولین بار Khan و همکاران وی میزان سایش دندان‌های مونو پلان را با دستگاه ساینده ای که دارای حرکت رفت و برگشت بود بررسی نمودند.^(۳) در صورت عدم آزمایش‌ها و عدم اطلاع از کیفیت دندان‌های موجود در بازار

سایش دندان‌های رزینی یکی از اساسی‌ترین مشکلات این دندان‌ها بوده و در حال حاضر دندان‌های رزینی ۶۰٪ از انواع دندان‌های مصنوعی بازار را به خود اختصاص می‌دهند که میزان سایش آنها متفاوت می‌باشد.^(۱) اهمیت سایش دندان‌ها بخاطر این که باعث از دست دادن کارایی مضغ، ارتفاع عمودی صورت، زیبایی، روابط اکلوزال، صدمه به بافت‌های دهان،

نویسنده مسئول مکاتبات: دکتر مجید صادق پورشهاب، استادیار بخش پروتزهای متحرک، تهران، خیابان پاسداران، نیستان دهم، واحد دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی

تلفن: ۰۹۱۲۱۰۹۵۴۷۶ Email: Pourshahab125@yahoo.com

اولتراسونیک آب مقطر قرار گرفته تا کاملاً تمیز گردد پس از آن به مدت ۱۲۰ دقیقه در دمای ۵۰ درجه سانتیگراد قرار گرفتند تا کاملاً خشک شوند. سپس توسط یک چیتل جهت توزین به ترازوی با دقت منتقل گردید و پس از ثبت وزن اولیه نمونه در محل مناسب روی دریل فشاری مارک M&STARKY مدل Z14113 ساخت کشور چین قرار داده شد. دریل ستونی (دستگاه سایش) جهت تماس با نمونه به آرامی رها شده و سطح ساییده یا مولت آلومینیوم اکساید وایت استون شرکت American Dent-All از قبل روی سر دریل ستونی مانده شده بود. برای اطمینان از تماس مداوم سطح ساییده با نمونه و ایجاد شرایط مشابه دهان جرمی معادل ۲ کیلوگرم به دستگاه سایش در جهت جاذبه زمین وارد کرده و پس از ۵۰۰۰ دور نمونه را از دستگاه خارج نموده ۱۰ دقیقه در دستگاه اولتراسونیک شستشو داده ۲ ساعت در دمای ۵۰ درجه سانتیگراد خشک کرده و سپس وزن گیری شد.^(۹،۱۰) نمونه‌ها با همان روش قبل به دستگاه انتقال داده شد و ۵۰۰۰ دور دیگر در مجاورت سطح ساییده و بزاق مصنوعی قرار گرفتند. سپس نمونه‌ها پس از خارج ۱۰ شدن دقیقه در دستگاه اولتراسونیک شستشو داده شده و ۲ ساعت در دمای ۵۰ درجه سانتیگراد خشک شده و وزن شدند.^(۹) از هر نمونه مانده شده ۸ عدد را با همان شرایط به دریل فشاری وصل کرده و نیروی وارده به دریل فشاری به ۴ کیلوگرم تغییر داده شد. سپس با همان شرایط پس از ۵۰۰۰ دور و ۱۰۰۰۰ دور سایش نمونه‌ها وزن شده و اختلاف وزن قبل از سایش و بعد از ۵۰۰۰ دور سایش و بعد از ۱۰۰۰۰ دور سایش ثبت گردید و با آزمون ANOVA مورد آنالیز آماری قرار گرفت.

یافته‌ها:

نتایج این تحقیق نشان داد که میزان کاهش وزن (سایش) در مقابل مولت آلومینیوم اکساید و تحت نیروی ۲ کیلوگرم در ۵۰۰۰ دور برای دندانهای آکریلی ایووکلار ۰/۰۰۳۷ ± ۰/۰۱۲۲، اپل ۰/۰۰۹۷ ± ۰/۰۰۹۸، گلامر ۰/۰۰۳۷ ± ۰/۰۱۲۲، اپل ۰/۰۰۳۸ ± ۰/۰۱۲۰ و B.Star ۰/۰۰۳۰ ± ۰/۰۰۹۸ میلی گرم

آگاهی دندانپزشکان در مورد کیفیت دندانها کم بوده و این خود عامل کاهش رضایت بیمار و کیفیت درمانی در جامعه خواهد بود. علاوه بر این کارخانه‌ها نیز به تولید دندان‌های با کیفیت پایین ادامه خواهند داد که تبعات اقتصادی منفی خواهد داشت.^(۴،۵) وجود دندان‌های نوع جدید رزینی با کیفیت‌های جدید و عدم تحقیقات جدید بر روی آنها ما را ملزم به انجام آزمایشی برای مقایسه ۳ نوع دندان ایرانی موجود در بازار با نمونه خارجی کرد و آگاهی در مورد کیفیت آن دندان‌ها هم برای جامعه و هم برای دندانپزشکان و کارخانه‌های سازنده مفید می‌باشد.^(۶)

تحقیقات مختلفی در مورد دندان‌های رزینی با شیوه‌های مختلف کلینیکی و لابراتوری انجام شده است و هم اکنون نیز این تحقیقات در حال انجام شدن است که هر روزه منجر به تولید دندان‌های رزینی با فرمول شیمیایی جدیدتری می‌گردد.^(۷) یکی از روش‌های انجام این آزمایش مقایسه میزان سایش پذیری هر یک از دندان‌ها با استفاده از دستگاه ساییده و میانگین وزن آنها در شرایط آزمایشگاهی می‌باشد.^(۸)

این مطالعه بر روی دندان‌های آکریلی تازه تولید شده B.star، گلامر، Apple ساخت ایده‌آل ماکو نسبت به دندان ایووکلار ساخت ایتالیا در سال تحصیلی ۹۱-۹۰ در واحد دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران انجام گردید.

مواد و روش‌ها:

این مطالعه تجربی به صورت آزمایشگاهی انجام گرفت. در این مطالعه از ۳ نوع دندان مصنوعی ایرانی به نام‌های اپل، گلامر و B-STAR ساخت شرکت ایده‌آل ماکو و ایووکلار ایتالیایی ساخت شرکت Vivadent استفاده شد. از هر گروه ۱۶ دندان مولر اول مندیبل با سایز N3 انتخاب گردید. دندان‌های آکریلی در داخل لوله‌های فلزی توسط آکریل سلف کیور ساخت شرکت اکروپارس ایران طوری مانده گردید که سطح اکلوژال دندان مصنوعی از دیواره‌های فلز پایین تر قرار گیرد و فضای مناسب جهت نگهداری بزاق مصنوعی فراهم گردد پس از این مرحله نمونه‌ها به مدت ۱۰ دقیقه در داخل دستگاه

اختلافی نداشته‌اند. در این تحقیق حاضر از روش ساده‌ای که بر پایه سایش چرخشی است استفاده شد. مدت زمان سایش بر اساس سرعت دستگاه و چگونگی انجام عمل سایش انتخاب شد. در این تحقیق، آزمون سایش برای هر نمونه با ۵۰۰۰ دور و سپس با ۱۰۰۰۰ دور انجام شد که در مقایسه با سایر مقالات مثل کافی، ویتمن و هیرانو نیز همین مقدار بود. (۱۱،۱۰۸)

مسئله دیگری که حائز اهمیت می‌باشد این است که در طول آزمایش چه مقدار نیرو باید بر نمونه‌ها وارد شود. بدین منظور و برای شباهت بیشتر آزمون با محیط دندان باید نیرویی معادل نیرویی که در دهان به دندان‌های دنچر وارد می‌شود بر نمونه‌ها اعمال گردد. این مقدار نیرو توسط محققین محاسبه شده است. از جمله این افراد می‌توان شیگزو هیرانو را نام برد که مقدار نیرویی که در دهان به دندان‌های آکرلیک وارد می‌شود را معادل ۱-۳ پوند (۴/۵-۱۳/۴ نیوتن) محاسبه گردیده است. بنابراین این تحقیق ابتدا به صورت pilot تحت نیرویی معادل یک کیلوگرم (۱ کیلوگرم = ۹/۸ نیوتن) انجام شد ولی بعلاوه معنادار نبودن نتیجه و ایجاد شباهت بالینی بیشتر با محیط دهان نیروی وارده به ۲ و ۴ کیلوگرم افزایش داده شد. (۱۲)

مسئله دیگر جنس و نوع ماده ساینده است. با اینکه تصور می‌شود تنها سختی ماده ساینده رابطه مستقیمی با مقدار ساینده‌گی آن دارد ولی مطالعات نشان می‌دهد که علاوه بر سختی، عوامل دیگری نیز قدرت ساینده‌گی یک ماده را تحت تاثیر قرار می‌دهند. از جمله این عوامل زبری و مقاومت به شکست یا استقامت مواد می‌باشد. بعلاوه وجود یا عدم وجود ماده سوم نیز در محیط، می‌تواند میزان سایش را تحت تاثیر قرار دهد. این مواد یا به عنوان ماده لغزنده میزان سایش را کاهش داده و یا بلعکس خود به عنوان ماده ساینده عمل کرده و بر سرعت سایش می‌افزایند. (۱۰،۹)

Coofey و همکارانش مطالعاتی را برای مقایسه سایش بین دندان‌های طبیعی و مصنوعی در محیط خارج دهان انجام دادند، نتایج حاصله از این مطالعه نشان داد که زمانیکه دندان آکرلیک و یا IPN در مقابل دندان طبیعی قرار می‌گیرد مقدار سایش IPN خیلی کمتر از دندان آکرلیک است. (۷)

بود. همچنین در همین شرایط و در ۱۰۰۰۰ دور برای دندان‌های آکرلیکی ایوووکلار 0.0023 ± 0.0123 ، گلامر 0.0042 ± 0.0156 ، اپل 0.0039 ± 0.0147 ، B.Star 0.0029 ± 0.0119 میلی‌گرم بود. میزان کاهش وزن تحت نیروی ۴kg در ۵۰۰۰ دور برای دندان‌های آکرلیکی ایوووکلار 0.0034 ± 0.0112 ، گلامر 0.0030 ± 0.0121 ، اپل 0.0038 ± 0.0128 و B.Star 0.0037 ± 0.0118 میلی‌گرم بود و همچنین در ۱۰۰۰۰ دور برای دندان‌های آکرلیکی ایوووکلار 0.0034 ± 0.0134 ، گلامر 0.0035 ± 0.0166 ، اپل 0.0040 ± 0.0153 ، B.Star 0.0028 ± 0.0144 میلی‌گرم بود. در تمام مراحل آزمون نشان داد که این اختلاف میزان سایش به لحاظ آماری معنی دار نبود. ($p < 0.04$) در بین دندان‌های ایرانی کمترین سایش مربوط به گلامرو بیشترین سایش مربوط به اپل بود. در بین دو گروه ایرانی و خارجی دندان‌های گلامر و ایوووکلار از نظر سایش تفاوتی نداشتند. ($P = 0.05$)

جدول ۱ - میزان سایش بر حسب نوع دندان آکرلیکی و به تفکیک نیروی وارده و دور سایش

نوع دندان آکرلیکی	نیروی وارده (kg)	دور سایش	
		میزان سایش	میزان تغییرات
گلامر ایران	۲ kg	0.0024 ± 0.0124	۲۹
	۴ kg	0.0024 ± 0.0124	۳۰
اپل ایران	۲ kg	0.0024 ± 0.0124	۳۰
	۴ kg	0.0024 ± 0.0124	۳۰
B star ایران	۲ kg	0.0024 ± 0.0124	۳۲
	۴ kg	0.0024 ± 0.0124	۳۰
ایوووکلار ایران	۲ kg	0.0024 ± 0.0124	۳۱
	۴ kg	0.0024 ± 0.0124	۳۱

بحث:

تحقیق نشان داد که میزان سایش چهار دندان مصنوعی آکرلیکی و نیز با تغییر دور سایش و میزان نیروی وارده مشابه بوده و

است که ماهیت آب و بزاق با هم متفاوت می‌باشد و از این لحاظ تحقیق ما به شرایط بالینی نزدیک تر می‌باشد.

در این تحقیق از دندان‌های پره مولر برای سایش استفاده شده است و تعداد نمونه‌های آن نسبت به تحقیق ما کمتر می‌باشد ولی تحقیق ما دارای نمونه‌های بیشتری و دندان کلیدی مهم اکلوژن و جویدن یعنی اولین مولر فک پائین مورد ارزیابی قرار گرفت. قره چاهی و همکاران در دانشگاه دندانپزشکی مشهد مطالعه‌ای مشابه انجام دادند. در این تحقیق میزان مقاومت به سایش چهار نوع دندان مصنوعی ایووکلار، یاقوت، هراسیت پلاس و آکرادنت در مجاورت بزاق مصنوعی بررسی شد. نتایج نشان داد که دندان‌های هراسیت و آکرادنت از نظر سایش اختلاف معنی‌داری با هم و همچنین با دندان‌های یاقوت و ایووکلار داشتند ولی دندان‌های یاقوت و ایووکلار از نظر آماری اختلاف معنی‌داری نداشتند.^(۱) از مزایای مطالعه ما این بود که یکبار نمونه‌ها را تحت نیروی ۲ کیلوگرم و بار دیگر تحت نیروی ۴ کیلوگرم مورد ارزیابی قرار می‌دادیم که شرایط بالینی را بهتر فراهم نموده‌ایم همچنین دوره‌های سایش را تا ۱۰۰۰۰ دور افزایش دادیم. در تحقیق زادپرور و همکاران میزان سایش سه نوع دندان سوپر برلیان ساخت ایران، ایووکلار ساخت ایتالیا و Huge Dent ساخت چین را در محیط آزمایشگاهی مورد بررسی قرار دادند.^(۸) نتیجه این تحقیق نشان داد که نرخ سایش دندان‌های آکریلی Huge Dent در مقابل مولت آلومینیوم اکساید اختلاف معنی‌داری با دندان‌های ایووکلار ایتالیا و سوپر برلیان ایران داشت اما میزان سایش هر سه نوع دندان آکریلی هنگامی که در مقابل دندان هم جنس مورد سایش قرار گرفت دارای اختلاف معناداری نبود. در این روش با توجه به معنادار بودن میزان سایش در مقابل مولت آلومینیوم اکساید و عدم اختلاف معنادار در سایش مقابل دندان هم جنس ما تنها از سایش در مقابل مولت آلومینیوم اکساید استفاده کردیم و برای ایجاد شرایط بالینی نزدیک تر ۸ نمونه را تحت نیروی ۲ کیلوگرم و ۸ نمونه دیگر از هر نوع دندان آکریلی را تحت نیروی ۴ کیلوگرم مورد بررسی قرار دادیم.

در این مطالعه برای بررسی مقاومت ۴ نوع دندان، ابتدا ۸ نمونه

تحقیقات کافی از دندان آکریلی و دندان طبیعی به عنوان سطح ساینده استفاده شد که دندان‌های طبیعی دارای سایش برابر نیستند.^(۸) ما برای تمام نمونه‌ها از مولت آلومینیوم اکساید به عنوان سطح ساینده استفاده نمودیم و به همین علت تحقیق ما از این نقص مبرا می‌باشد.

Whitman و همکارانش تحقیقی در خصوص سایش سه نوع دندان رزینی در محیط خارج دهان انجام دادند، نتایج حاصل نشان داد که میزان سایش در کامپوزیت ماکروفیل کمتر از دو مورد دیگر می‌باشد.^(۱۰) ویتمن در تحقیقات خود از حرکت سایشی چرخشی استفاده نمود که ما نیز در تحقیق خود از این حرکت برای سایش استفاده نمودیم ولی ویتمن نمونه‌ها را قبل از سایش به مدت یک هفته در آب یا اتانول قرار می‌داد که مدارک مستدلی برای انجام این کار در دست نیست. Hirano و همکارانش در یک مطالعه لابراتواری سایش ۴ نوع مختلف دندانهای رزینی در مقابل مینای حیوانی را در دانشگاه Michigan بررسی کردند که نتایج حاصل نشان داد میزان سایش دندان‌های کلاسیک و کنسون هیچ اختلافی با هم نداشته ولی میزان سایش دندانهای دی بی پلاس MLI به میزان ۵۰ درصد کمتر از دو نوع دیگر است.^(۱۱) در این مطالعه برای هر نوع دندان از ۵ نمونه استفاده شد و نمونه‌ها تحت نیروی ۱ نیوتن و به میزان ۵۰۰۰ و ۱۰۰۰۰ دور در مجاورت بزاق حیوانی و در مقابل مینای حیوانی مورد سایش قرار گرفتند. ما از تعداد نمونه‌های بیشتری در تحقیق استفاده کرده و همچنین برای سایش نمونه‌ها از مولت آلومینیوم اکساید و در مجاورت بزاق مصنوعی استفاده کردیم که قابل اطمینان‌تر می‌باشد همچنین برای ایجاد شباهت بیشتر با محیط دهان نیروی وارده را به ۲ و ۴ کیلوگرم افزایش دادیم.^(۱۲)

Kawano و همکارانش مطالعه‌ای در خصوص نیروپذیری و سختی دندان‌های تجاری در دسترس را انجام دادند. نتایج حاصل حاکی از آن بود که دندان‌های رزین کامپوزیت میزان فشار پذیری حد واسط بین دندان‌های رزین آکریلیک و دندان‌های پرسنل نشان دادند.^(۱۳) در این تحقیق برای ایجاد شرایط بالینی از غوطه ور شدن نمونه‌ها در آب استفاده نموده

نتیجه‌گیری:

به نظر می‌رسد که میزان سایش دندان‌های مصنوعی آکریلی مشابه باشند. بنابراین با توجه به پایین بودن قیمت دندان ایرانی گلامر نسبت به ایووکلار ایتالیایی می‌توان در کاربردهای کلینیکی از این دندان به راحتی استفاده نمود.

از هر نوع دندان آکریلی مانت شده تحت نیروی ۲ کیلوگرمی به تفکیک در ۵۰۰۰ دور و ۱۰۰۰۰ دور نسبت به مولت آلومینیوم اکساید مورد بررسی قرار گرفتند. ۸ نمونه دیگر از هر نوع دندان آکریلی مانت شده تحت نیروی ۴ کیلوگرم در مقابل مولت آلومینیوم اکساید و به تفکیک در ۵۰۰۰ دور و ۱۰۰۰۰ دور مورد بررسی قرار گرفتند.

References:

- 1- Gharechahi J, Rostamkhani F, Asadollahzadeh M, Zebarjad S.M. Invitro Wear Assessment of Four Brands of Artificial Teeth. J Mash Dent Sch. 2009; 33(2): 161-8.
- 2-Raptis Cn, Powers JM, Fan PL. Frictional Behavior and Surface Failure of Acrylic Resin Denture Teeth. J Dent Res. 1981 May;60(5):908-13.
- 3- Khan Z, Morris JC, von Fraunhofer JA. Wear of Non Anatomic (Monoplane) Acrylic Resin Dental. J Prosthet Dent. 1984 Aug; 52(2):172-4
- 4-Anusavice K.J. Phillips, Science of Dental Material. 12th Ed., W.B Saunders Company. 2012; 268-269.
- 5-Sakaguchi R, Powers J. Craigs Restorative Dental Materials. 13th Ed., Mosby. 2012; 91-92, 537-539
- 6-Fathi MH, Mortazavi V, Evaluating And Comparison Between Wear Behavior of Dental Amalgam. Journal of Dentistry, Tehran University of Medical Sciences; 1999; 12 (1): 41-46.
- 7- Coffey JP, Goodkind RJ, DeLong R, Douglas WH. Invitro Study of the Wear Characteristics of Natural and Artificial teeth. J Prosthet Dent. 1985 Aug;54(2):273-80.
- 8-Zadparvar P, varmarzyari V. Wear Rat of Three Kind of Artificial Teeth In Artificial Saliva Inviroment(An Invitro Study) [Dissertation], Islamic Azad University, Dental Branch, Tehran;2010.
- 9- Sulong M, Mohd ZA, Abdul AR. Wear of Materials Used in Dentistry: A Review of the Litrature. J of the Litrature. Jofprosth Dentistry, 1990;63(3):342-49.
- 10- Whitman DJ, McKinney JE, Hinman RW, Hesby RA, Pelleu GB Jr. Invitro Wear Rate of Three Types of Commercial Denture Tooth Materials. J Prosthet Dent. 1987 Feb;57(2):243-6
- 11- Hirano S, May KB, Wagner WC, Hacker CH. Invitro Wear of Resin Denture Teeth. J Prosthet Dent. 1998 Feb;79(2):152-5.
- 12- Zarb G, Bolender CL, Eckert SE, Fenton AH, Jaco RF, Mericske-Stern R. Prosthodontic Treatment for Edentulous Patients: Complete Dentures and Implant-Supported Prosthesis. 13th ed, St Louis, 2012.
- 13- Kawano F, Ohguri T, Ichikawa T, Mizuno I, Hasegawa A. Shock Absorbility And Hardness of Cammercially Available Denture Teeth. Int J Prosthodont. 2002 May-Jun;15(3):243-7.

